

טיב הקהילה

אויף אידיש

י"ל ע' קהילת שבת בני ד'
משפחת מרדכי ורבינו הר"ר
חבר המועצה הרוחני של א"י

דער בלעטל

שמיני-החודש
ב' אדר ב' תשפ"ד

אין ב"ד ליל חמורל ורבינו הר"ר

אין חמורל ורבינו הר"ר

6:26

הדרג

7:40

מזיזיק

8:19

ר"ת

אין חמורל ורבינו הר"ר

אין חמורל ורבינו הר"ר

אין חמורל ורבינו הר"ר

ע"ה

ש"ה

טיב

המערב

די סגולה פון ווערן פארשעמט

אסאל איז הר"ק רבי מרדכי טשערנאבלי י"ע אנגעקומען צו א שטעטלעך און די איינוואוינער פונעם ארט זענען ארויסגעקומען אים מקבל פנים צו זיין. נאכן שנעל און געווארן א דרויסענע שטופעניש, וויבאלד אלע באטייליגטע האבן געוואלט זוכה זיין צו זען דעם הייליגן ליכטענע געזיכט פונעם גדוק. האט איינער פון די אידן זיך אנגערופן: אויב יעצט שטופט מען זיך אויב שטארק, וואס וועט זיין לענדל לבוא ווען דער מלך המשיח וועט קומען?

ווען דער הייליגער צדיק האט געהערט זיינע ווערטער, האט ער זיך אנגערופן ווי פאלגנד: ווען דער מלך המשיח וועט קומען, וועלן אלע פארזאמלטע שטיין אויף איין זייט, און משיח וועט שטיין אויף די אנדערע זייט, און ער וועט צוגרופן יעדן איינעם מיט זיין נאמען, זאגנדיג קום און הער, און ער וועט אויסרעכענען פאר אים אלע זיינע עבירות. דערביי האט דער הייליגער רבי מרדכי זיך געקריכעט און געזאגט: געבען, געבען, וואספארא נויטע וועט דאס זיין. און ער האט אויסגעפירט, אז דורך די סודי תפוש פונעם געפערליכן בויהן, וועט יעדער איינער זוכה זיין צו כפר, און משיח אליין וועט זאגן צו יעדן איינעם זיך קען ווערן געפירט.

דער כח פון בויהן איז יענער שטארק, און אויב זענען מיר אין די ווערטער פון רש"י און אונזער פירש, אז ווען אהרן האט געזען אז מען האט שוין מקריב געווען אלע קרבנות און אלע מעשים (פונעם הכהן טאט נאך ים ברכת ים הפלואים) זענען געווען געווארן אין די שכינה איז נישט אראפגעקומען צו די אידן, האט אהרן דאס געזאגט צו אים אז ער האט געזאגט, און ווייס אז דער איבערשטער האט געזענעט אויף מיר און ווען מיר זיין שכינה נישט אראפגעקומען צו די אידן. האט אהרן געזאגט: ששה שעה מין ברדע, אויב האסטו געזען צו מיר, אז איך בין אריינגעקומען און איך בין פארשעמט געווארן. גלייך איז משה אריינגעקומען מיט אים און זיי האבן געבעטן הרחמים און די שכינה איז אראפגעקומען צו די אידן.

זענען מיר פון דא און אפילו לויט ווי אהרן האט געמיינט איז ער שולדיג געווען אין דעם פונדעסווענען האט ער זיך אויסגעדוקט אז עס איז א בויהן פאר אים און ער האט טאקע געפולט דערמיט אז דער פיינער איז אראפגעקומען, ווייל ער האט געוואוסט אז די זכות פון בויהן איז יענער גרויס און פארמאגן דעם כח צו ברענגען א פארגענוגע אויף זיין זינד און משה'ן זיין השדאט השכינה.

קום און צו וואס הר"ק דער 'בית אהרן' פון קארלין שרייבט אין נאמען פונעם הייליגן ספר 'קול טובים' און מר"ם טאנאניא זצ"ל אהרן משה געווען, וועלעך מיינט רבי זלזה פלענט זאגן, אז פון אלע סארטן תשובה וואס זענען דא אויף דער וועלט, איז דאס געזעסען פון צווישן זי, וואס העלפט די געדרוסטע צו פארשטען די פארשידענע סארטן עבירות צו וואס האטאלטן דאס וואס מענטשן פארשעמט אים און דאס העלפט מער ווי אלע דעילי שלעק, פיינענען און תעניתים אויף דער וועלט. דעריבער איז דא עצה פונעם איבערשטן און מען זאל זאגן: 'יח' לטכא' לחי ישיב ביהמה. און דורכדעם וועט זיך דער אויבערשטער קיינמאל נישט פארלאזן און אלע פארשעמט דער פוסק: זי לא תחל לעולם. ביז אהרן - די הייליגע ווערטער פונעם הייליגן קארלינער י"ע. דעריבער דער געזעסענער וויסן, אז אויב איז אים אנגעקומען א בויהן, קען ער דאך אין דעם זוכה פערלן און בעטן ביים איבערשטן גרויסע זאכן, ווייל דורך דעם בויהן זענען אהרן די דיינים אין געווארן און זייער שושן, און דעריפאר זאל ער מענטש נישט קומען צו זיין בער און נאך און נאך, נאר ער זאל עס אנגענומען מיט בלישעכע און ער וועט זוכה זיין צו גרויסע און פילע טובים.

(ע"פ ט"ב תהוה - סס"ד)

טיב

הפרשה

דער כח פון א מאכל

כי אני השם המעלה אתכם

אין די וואכענדיגע סדרה לערנען מיר וועגן די האבריקייט פון די מאכלות אסורות. די אזהרה וואס די תורה האט געבט ביים דערמאנען דער איסור פון מאכלות אסורות ענדיגט די תורה דאס צו מיט די ווערטער 'כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים'. רש"י אויף און א מדינה אז דער לשון איז אנדערש ווי געווענליך. אייביג וועט די תורה שרייבן 'אני ה' אשר הצאתי אתכם ארץ מצרים' דא שרייבט דער פסוק די לשון 'המעלה', אז 'אני ה' המעלה אתכם'.

אויפן ארט ברענגט רש"י אראפ א מדרש וואס שטעלט זיך אויף דער לשון און זאגט נאך רבי ישעיהאל אלמלי' אז לעיליות היא שיראל מסגרים אלא בשביל שאין טמאים נשברים כשאר אומות דיים געוועלחות וירא ביהמה, זהו לשון מעלה. ווען מען איז צו מתבונן אין די מאמר חלל זעט מען פון דעם די גרויסע והירות וואס מען דארף האבן ווען עס קומט צו עסן מאכלות אסורות ווייל ווען כלל ישראל האט נאר די מעלה וואלט זיך געלוינט פאר דעם אליינס ארויסצוגעסען אידן פון מצרים.

די סיבה צו די והירות וואס מען דארף האבן ביי מאכלות אסורות נעמט זיך פון דעם ווייל דער מאכל וואס איד עסט איז דער פארבינדער צווישן די גוף און די נשמה ווייל די אהיה וואס די נשמה האט אים דורך וואס דער מאכל געבט אריין חיות און דעם מענטש און אויב ווי אריב א מענטש וועט נישט אריינגעבן קיין חיות אין די גוף וועט די גוף אפשטארבן, ווייל ער וועט נישט האבן פון וואו צו שעפן קיין חיות אין די זעלבע מיט די נשמה, אז אויב ער וועט נישט קיין חיות פאר די גוף וועט די נשמה נישט האבן פון וואו צו האבן חיות און ווייל די נשמה שעפעט אריין חיות דערפון ס'דאס עסן זיין כשר, ווייל אז דאס עסן וועט נישט זיין כשר, וועט די נשמה נישט קענען האבן קיין חיות און דאס איז אלעס ווייל דער עסן וואס דער מענטש עסט געט נישט חיות אין פארן גוף און ס'פאר די נשמה.

חלל דעריצטיל אונז א וועגן נאך דאס איז אכצני יאר געווען א צדיק און ביים ענדע פון די געווענליך א צדיק. ווען א איד הערט עס ווערט ער ווערט ער אכצני יאר נאך יאר אריינגעווארן אין קען זיין אומ זאך און א איד וואס האט זוכה געווען יאר נאך יאר אריינגעווארן אין קודש הקדשים לפי ולפנים זאל מיט אים ענדע געשען אומ זאך.

די קשיא ווערט געווערען ווען מען נעמט אין באטראכט אז ווען האט שוין ביים הרם געדארפט זיין אומזינטיגסעם הונדערט און פינף יאר אלט, ווייל די עבודה אין בית המקדש האט זיך אנגעהויבן ביי פינף און צוואנציג יאר און וויאזוי קען זיין אז נאכן אפלינג א געווייבענער און א ריינער לעבן פון אכצני יאר זאל ער געבן א פאל אראפ אויב בייטער.

דער א"ר' האט זאגט אז דאס איז נישט קיין פשוטער זאך, ער זאגט אז די גאנצע זאך איז ארויסגעקומען ווייל ער האט געזען א מאכל וואס איז געווען אומזינטיג און דאס האט צוגעברענגט אז ער זאל זיך דערייקעלן אויב נדיביו און שפונטע ווערן א שטע.

פון די געשעעניש זעט מען ווי שיעור'ל עס איז דער עסן נישט כשר'ע עסן און ווייל עס איז משפיע אויפן מענטש, און אפילו אז דאס מענטש איז א כח גדול און שטייט ביי די העכסטע דאס וואס איז איד קען שטיין וועט ער אויך נישט.

מען קען הערן שפונט'ן און דרוש

פון פורנו ורבינו שליש' - א | אן א עקסטרע נופער
אידיש: 073-2951321 | 073-2951320 | לה"ק

ח"ל תוועה הרה"ק ר' יצחק יצחק' | ע"פ ש"ס - שו"ת - שו"ת

טיב ההודעות

א

<<< | הפסד און עטור | >>>

ווערן שוין דעם און ווי חלל דרשענע שוין אין די גמרא (יומא ל"א ע"א) תנא דבי רבי ישימאלא עבירה מוטמטת לבו של אדם שנאמר ולא תטמאו בכם ונטמאתם כל אבן הקרי יאידעמאל אלא פאר ונטמאתם.

אויך אויב א מענטש איז געווארענט נישט נכשל צו ווערן אין א מאכל פון איסור און ער היט זיך פון דעם און נאך אלץ געבליבן די קהדה פון וויאזער ער עסט, און ער זאל נישט וויי, ווייל אויך דער וועג וויאזער מען עסט איז משפיע אויף דער נפש פון דעם.

אן איידעלעם פאר א מענטש. דאמנען

טיב

ד' השגה

מעשיות אויף השגחה פרטית

הרב מנחם מנדל לייבאוויטש

זאך ביטל וואס האט געזאגט זי

ישאלה

אינעם פון די שיינע מתנות וואס איך האב דערהאלטן ביי די חתונה איז געווען א שיינע און א כשרע מגילה.

איך ערליך פלעג איך קוקען און שול מיט די מגילה און זיך דערקוקן מיט איר. נאכן ליינענע אין איר האב איך עס פארשפאקט אין א נוסע ארעק עס זאל בלייבן שוין און ריין פאר די קומענדיגע יאר.

דאס יאר, האב איך מוצאי פורים זיך געדרייט צו פארשפאקן די מגילה אבער עס איז נישט דא.

טאכטערדיג אזוי וואו איך האב עס געקענט איבערלאזן אין מיר געווען קאלט און בינייט, איך האב זיך דערמאנט אז די לעצטע טאל חזק איך האב עס געמאכט אז געווען ביי די מגילה צופרי אין די זכרון משה שול.

געטענדיג אין טאכטראט וויפיל אידן זענען שוין איבער אין שול זינט יענע מען זאגט איך זיך כמעט מייאש געווען עס צו טרעפן. ארויספערנדיג ביי אנדערע און נידעריגע געמאכט די זעלבע זאך.

עס איז א שאד דאן מיר. האט דער עולם געמאכט.

אין איך געווען סקעפטיש צו זיין עס טרעפן אדער נישט, אבער נישט וועלענדיג סתם אזוי אפגעבען האב איך באשלאסן אז איך זיך אויסלאזן אויף א זוכעריי און שול.

אין איך זיך געדרייט עווישן די שטיבלעך און אומגענוגט וואו ער וויל זיך באנייען – צו אלע השבת אבדה צעלערע אבער אין קול וואו, עזע קיין איינער רעדט נישט וועגן די אבדה.

אנקומענדיג צו די אנערקענטע און דאס איז עס און איך גיי עס נישט טרעפן, האב איך זיך דערמאנט אין די ווערטער וואס מ'רעדט שטילטא זאגט אלעמאל אז ער וויל דורכשלינגען און א סען דאך אלעס סקבל זיין באבה.

ווען איך האב זיך דערמאנט האב איך אפגענוגט מינע אויגן צום הימל און מיטל מיר אריינגעזאגט אז אלעס וואס איז געשען מיט בין איך סקבל באבה. דעריבער האב צוגעלייגט אז איך ווייס אז אלעס וואס קה"ת טוט איז לטובה און אז איך דער פארליירן די מגילה איז לטובה.

איך האב עס געמאכט מוסקל מיט אן אמת און איך האב געפרעט ווי מ'יין הארץ ווערט אנגעפלט מיט שמחה.

האלטנדיג אינמיטן דאנקען האב איך פלוצלונג באמערקט א קליינע מדרגה אויפן וואנט, עס איז געשטאנען און איך האב און מען האב געזאגט אז א מגילה און ווער עס האט עס פארלוירן קען זיך וועגן צו דעם און דעם נוסע. איך האב גלייך אריינגעלייגט דעם נוסע און עס האט זיך אומגעשטעלט אז עס איז מ'יין מגילה.

איך האב געזען ביי מיט א קלאריקט און דער סקבל זיין די זאך באבה האט מ'יין מ'יין געווען די ישועה.

[מ'ענטשט דורך די בעל המעשה נש.]

טיב

התחזקות

ליקוט שמעוני (פרשת בא רמז

קצא) אז רבי פנחס און רבי חלקיה האבן געזאגט אז נאמען פון רבי סימון, אז די מלאכה השרת זאלען זיך אין ביים אויבערשטן און זיין זאגן אז איים: רבונו של עולם ווען וועט זיין ראש השנה? זאגט אז זי דער אויבערשטער: מיר פרעגט איר? לאמיר צוזאמען מיט איך פרעגן ביים בית דין של מטה!

אט דער כח וואס מיר האבן באקומען, צו באנייען די חדשים און אלע ימים טובים דאס איז וואס געבט אונז כח זיך צו באנייען אין עבודת השם. אין דעם זכות וואס מיר האבן באקומען דעם כח צו באנייען די חדשים האבן מיר דעם כח זיך צו שטארקן קעגן די נסיונות פונעם ליכטיגער, און אפילו אויב מיר זענען דא און דארט דורכגעפאלן איז דער אפגענוגט נישט פארלוירן. יעדער איד האט דער כח ווען נאר ער וויל זיך באנייען – צו עפענען א ניימס בלאט אין עבודת השם.

אדישע קינדער זענען אפגעשיידט געווארן פון די פעלקער פון די וועלט, און אדישע קינדער רעכענען די צייטן און ימים טובים לויט די לבנה. די לבנה סימבאליזירט דאס אדישער פאלק, און מיר געפינען אסאך סאל אין חלל און אדישע קינדער זענען צוגעגעבן צו די לבנה. און אזוי ווי די לבנה ווערט קלענער און קלענער ביז עס ווערט פארלוירן פון די אויגן און יעדער איינער מיינט אז עס איז שוין מער נישטא און דעמאלטס שיינט עס אסאך פונדאסטי – אזוי איז דאס אדישער פאלק, אז אפילו אויב ער געפינט זיך חלילה אין די נידעריגסטע שטאפל, און עס זעט אויס אז עס ווערט שוין אינגאנצן פארניקעט. טוט כלל ישראל זיך אפשאקלען פון ארדנינגענע און עס שיינט צוריק אויף מיטן פולן גלאזן. און אזוי ווי לענדל לבוא וועט די ליכטיגקייט פון די לבנה זיין אויף שטארק ווי די ליכטיגקייט פון די זון, אזוי ווי עס איז געווען איידער מען האט איד פארקלענערט, אזוי וועט אויך זיין אז אדישע קינדער וועלן אלעמאל לייכטן ווי די גרויסע ליכטיגקייט פון די זון.

יה רצון אז מיר זאלן זוכה זיין תשבו צו ווערן און חדש ימים, די חדש פון די נאולה אבער דאס שטענעל אנקומען פון אונזער אויסלייזונג און מיר וועלן זוכה זיין צו עסן פון די זבחים און פון די פסחים אמן.

אויפן פסוק "החדש הזה לכם", זאגט די הייליגע רש"י – ער האט אים געוויזן די לבנה ביים ווערן באנייען, און ער האט געזאגט אז אים: ווען די לבנה ווערט באנייע וועט זיין ביי דיר ראש חודש.

למעשה, איז דאס די ערשטע מצוה וואס איז געזאגט געווארן צו משה ווען ער איז נאך געווען אין מצרים און דאס איז א פונדאמענט פאר אלע אדישע ימים טובים וועלעך זענען אפגעגעבן אין די קביעות פאר ראש חודש.

דאס באשטימטן אלע אדישע ימים טובים ווענדט זיך אין ראש חודש, און דאס באשטימטן ראש חודש האט זיך אויבערשטע אויבערגעגעבן פארן אדישן פאלק. און אזוי ווערט געברענגט אין ליקוט שמעוני תחזק הזה לכם – עס איז אויבערגעגעבן אין איינער הענט, און איר זענט נישט אויבערגעגעבן אין זיין האנט.

דער מדרש (פסוקאט ט"ו) טוט דאס פארגלייכן צו א קעניג וועלכער האט געמאכט זייער א טייערן חפץ אויף וועלכן ער האט זייער שטארק אכטונג געגעבן, אבער ער האט עס געוואלט געבן פאר זיין זון, אבער וויאזער זיין קינד איז נאך געווען צו יונג צו אכטונג געבן אויף אזא טייערער ווערדפולער זאך, האט ער קעניג געוואלט זיין זון וועט גרויס ווערן. ווען ער איז גרויס געווארן, האט דער קעניג געזאגט צו אים: אט דער טייערער זאך, איז ביי היינט געווען ביי מיר און איך האב אכטונג געגעבן דערויף און נישט צו אונזערע נעבן און עס איבער פאר דיר.

אזוי אויך, האט דער אויבערשטער אין אנהייב מקדש געווען די חדשים און באשטימט ווען עס וועט זיין אן עיבוריאר. אבער ווען כלל ישראל איז געווארן א פאלק, האט דער אויבערשטער געזאגט צו זיי: ביז יעצט איז דער חשבון פון די חדשים און די יארן געווען ביי מיר, אבער פון יעצט און ווייטער זענען זיי אויבערגעגעבן אין איינער הענט, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק "החדש הזה לכם!"

אונזער חכמים גייען נאך ווייטער ווי דעם און ערקלערן אז נישט נאר באשטימט כלל ישראל די חדשים און ימים טובים נאר אז ביכול דער אויבערשטער איז געוואנדן אינעם בית דין הגדול אין ירושלים עיר הקודש, און ווארט צו הערן וואס זי וועלן באשליסן. און אזוי ווערט געברענגט אין

עקלקער רש"י (במדבר כא) אז וויבאלד משה איז געקומען צום כלל פון כעס ווי עס ווערט עקלקערט איין פרשת מטות "על פסדי" (הרלי) איז ער געקומען צום כלל פון א טעות אז עס זענען פארהוילן געווארן פון אים די הלכות פון עזלי נכרים. און אזוי געפיען מיר (אין אנדער פרשה) ביים אכטן טאג פון די ימי המלואה אזוי ווי עס שטייט אין פסוק ויִקַּץ על אֲלֻמּוֹ וְעַל אֹהֱמָה, אז וויבאלד ער איז געקומען צום כלל פון כעס איז ער געקומען צום כלל פון א טעות. און אזוי געפיען מיר אויך (במדבר כ יא) בִּי שִׁמְעָה נָא הַמְדִּיר, זיין דאס חסיד, אז דורכן כעס האט ער א טעות געמאכט, ביז אנדער פון רש"י.

אן די רייד זענען גענוי פון דעם פארשטאנד פון א מענטש, ווייל משה רבינו עזלי השלום דער גענויגער פאסטור פון כלל ישראל, וועלכער האט איבערגעגעבן די תורה פאר אלע דורות אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (דברים לג ד) "תורה צוה לנו משה משה קבלה" וי"ק, און די תורה הקדושה זאגט דעם אים א טעות. און (לא קמ נביא עוד בישאל כמשה) - אן טראגעדיע געפיען מיר ביי אים דער טאג דער נפיל פון כעס.

און וואס איז געווען אז דער "כעס" פון משה ווערט עקלקערט אין ווער הקדוש (רמ"ם ח"ו רעט): דאס זענען די קינדער וואס קומען ארויס פון דיר, דאס זענען די רמזים פון חכמה, די רמזים פון קבלה וואס זענען אין אים סבכת תהיה און אין די אנדערע משניות. און אז דער שטיין איז נישטא איינעם וואס נעמט ארויס חכמה דערפון, וויבאלד די חכמה איז שוין אן אהרן נישט קיין סוף אויסער דיר, וואס אויך דער משה רבינו איז געווארען געווארן "חכמה למשה ססני" וכל, ביז אהרן פונעם ווער הקדוש. זענען מיר דערפון, אז מירן כל פון אט די קלעפ וואס משה האט געקלאפט אויפן פעלד, אז האט געמאכט די אויסטראן ארויסקומען, האבן די קוועלער פון חכמה ארויסגעשפראצט און פון דארט איז נגלה געווארן די נאנטע חכמה הנסתר.

אבער פונדעמנטעל, וויבאלד משה האט געשלאגן דעם פעלד מיט כעס האט ער נישט זוכה געווען אריינגיין אין ארץ ישראל, און מיר ווייסן דאך אז און משה רבינו וואלט איינגעקומען אין ארץ ישראל וואלט דער בית המקדש נישט חרוב געווארן, און די ארץ וואלט גלייך אזוי געווען צום עולם התקוה, און אזוי קומט אים אז אונזער גאנצע מלכות פון אויפליי יארן איז צוגעברענגט געווארן דורך אט דעם כעס.

אוראיד האבן מיר נישט קיין חשנה אין די מידות פון משה רבינו עזלי השלום דער ענין כולל האדם אבער דאס איז דאך תורה און מיר דארפן עס לערנען, ווי שטארק מיר דארפן זיין היטן פון די מדה פון כעס און כלל נישט ווערן איינגעפירט:

[קלעת סט 592, מחר שיחה כללית בפר' פנחס]

בא לְכָל פֶּעַם - בא לְכָל טַעוּהָ "זאת שיעור התפארת דרש דרש משה ודנה שדר, ויפצה על אלקים ועל אהרן וכו'".

שוין זוכה געווען חתונה צו מאכן די קינדער, האבן נישט אלע זוכה געווען צו אייניקלען... אפילו די מצות זענען אראפגעפאלן אן האבן זיך צובראכן, האבן אים נישט קיין שום טענה און קיין פאראיב, חס ושלמה.

מיר אין קלוגשאפט האט ער אלייך פארשטאנען, זענענדיג וואס עס איז געשען, אז דאס איז א 'נסיון', א פראב פון הימל, אים צו אויספארבירן דווקא אין א דעם גרויסן טאג פון 'ערב פסח', און דווקא מיט דער זאך אויף וואס ער האט זיך אוי שטארק מסר געשען, כדי צו זען אויב ער וועט ארויסגיין פון די כלים און זיך בייזערן, אדער אויב ער וועט מעכר זיין על מידותיו.

און רבי זלמן און ווינקלעך בייגעשטאנען דעם נסיון מיט גרויס שטארקייט:

[קובץ סט 500040]

הרה"צ רבי יצחק דוד טעטארב זצ"ל איינער פון די נקיי הדעת אין ירושלים האט אסאל אנגעקלאפט איינערס און אויפן טיר פון איינער פון זיינע נאנטע פריינד, און געפערט אויב ער קען אפשר טוען עס, א גלעזל קאווע מיט אביסל 'מזונות' זעלבסטפארשטענדליך אז אויף חבד האט זיך גלייך גענון צוגעשטעלען, און אים אהר"צ געלאזט צו זיך איינענדרהיט דערלאנגענדיג מיט פרייד דאס וואס ער האט געבעטן.

נאכדעם וואס רבי יצחק דוד האט זיך דערקאפט דאס הארץ, האט דער בעל הבית נישט באהאלטן זיין וואונדער, און אים געפערט: היינט וועט נישט דאך זייער נאנט צו דאס פארוואס האט נישט איינענדרהיט?

האט רבי יצחק דוד געעפנט אן פארנט פון אים דעם הייליג ספר ד' החוקה להרמב"ם אין הלכות אשוח, און אים געוויזן וואס עס שטייט דארט (פרק טו הלכות ט) אז די חכמים האבן באפוילן צו מכבד זיין די ווייב, און מען זאל נישט ארויפלייגן אויף איד א גרויסן ציטערנדיג, און מען זאל רעדן מיט איד מיט רואינקייט, און מען זאל נישט זיין שוועריג אדער צאנדיג ביז אהרן פונעם הייליג רמב"ם.

ווען מען קומט אהינט הונגעריג און דארשיט האט רבי יצחק דוד אויסגעפירט, רעדט מען נישט מיט רואינקייט, און עס איז כמעט נישט מעגליך אז מען זאל נישט זיין שוועריג אדער צאנדיג... דאס קען מען זיין אז די הלכה וואס דער רמב"ם האט געפאקט, האבן אים נישט געוואלט אריינגיין ביי מיר איינענדרהיט זיינענדיג הונגעריג, וויבאלד אים קען יעצט צוריק פון דא לאנגע וועג דעריבער, ביז אים ערשט איינגעשטענען ביי קינדער, אביסל אויף צו דערקאפן דאס הארץ, כדי איך זאל קענען ארויסקומען בשמחה און מיר נעמחתי.

[קובץ סט 500060]

הרה"ק רבי דודלייב טעטארב זצ"ל פון דער הייליגער בני יששכר זצ"ל, איז געווען איינער פון די גדולי הבדקנים אין זיין דור, וועלכער איז געווען א דור דעה. פילע חסידים וועלכע זענען אליין געווען בעל מדרה האבן זיך געשיצט אין זיין הייליגן שאטן און זענען געווען דבוק אין אים בל נפש, און ער האט זיי טאקע געפירט אויף

גענון מיט גרויס ליבשאפט און פארטס פונעם אויבערשטן און מיט גרויס הדרו, היטנדיג מיט אלע כוחות אויף די פילע חומרות און קדווקים מיט וואס ער האט זיך געפירט.

און על אחת כמה וכמה, ווען עס איז געקומען צום באקן די 'מצות מצוה' אום ערב פסח וואס דעמאלטס האט ער געברענגט ווי א פאקל פייער, און מיט א הייליגן ציטער האט ער עוסק געווען מיטן באקן די הייליגע מצות מיט פילע הדורים און חומרות מיט געוואלדיגע דאט שמים און א וואונדערליכע ששחה של מצוה.

נאכן ענדליך די שווערע ארבעט, ארויסגעגען די מצות אין זיין הויז, האט ער באשטימט פאר זיי א פאסענדיקע ארט ביי זיך איינענדרהיט און זיין קליינעם הויז אין די מאלה געגנט דא אין ירושלים עילק ג'ת נישט פריער ווי מען האט אויסגעלאנגט צו זיך געבריינגט דער ארט מיט גרויס הדרו...

און אז ערליכע שעות איידער דער הייליגער יום טוב איז אריינגעקומען, זענען זיינע יונגע אייניקלעך אנגעקומען איינעם רח"ו פונעם גרויסן זיידן לכבוד דעם הייליגן יום טוב, און אזוי, פרייענדיג זיך איינאיינעם מיטן גרויסן זיידן, האבן זיי זיך גענומען שפילן צוזאמען, ווי דער שטייגער פון יונגע קינדער, איינעם קליינעם הויז, און אויך זיינענדיג נאנט צו די מצות האבן זיי נישט גענוג אכטונג געגעבן, און אזוי ליפערדיג איז פלוצלעך דער פאקל מצות אראפגעפאלן אויף דער ערד... און מערסטנס פון די ספעציעלע און מדרדליגע מצות זענען צובראכן געווארן!

יעדער איינער האט מירא געהאט וואס וועט דער זיידע זיין זייענדיג זיכער אז ער וועט שטארק ציערענען זענענדיג וואס די קינדער האבן דא געטון, און אז נאך זיין נאנטן ביז קינדער זענען די מצות צובראכן געווארן און פסול געווארן מיטן אראפפאלן אויף דער ערד [אזוי ווי עס איז איינגעפירט ביי אסאך אידישע קהלות].

אבער, ווען רבי זלמן און אריינגעקומען, און גענון וואס עס איז געשען מיט די מצות אז ער בכלל נישט געווארן איינגעפירט, נאר ער האט אויפגעהויבן זיינע הענט צום הימל, ווי וועלנדיג ווייזן אז אלעס ווערט דאך געפירט פון הימל... און ער האט גלייך געווען זיין מיל און געזאגט:

רובן שוין שוועל איך דאנק דיר דערפאר וואס דו האסט מיר געגעבן אזעלכע טייערע און באליבעט 'אייניקלעך' וויפיל מענטשן זענען דא אויף דאך וועלען וואס זיי האבן בכלל נישט קיין קינדער, לא עליו. און אויך די וועלכע האבן שוין איז זוכה געווען צו קינדער, האבן אסאך פון זיי ליידער נישט זוכה געווען זיין חתונה צו מאכן... און אפילו וואס האבן

